

твору, емпатійно переживає їхні стани, а з іншого – здійснює їх оцінку та оцінює себе самого крізь призму ідейного змісту цього твору та авторську оцінку його героїв;

4) розвиток усіх сфер особистості та їх гармонізація, яка поєднує в собі духовне багатство, моральну чистоту й фізичну досконалість;

5) базування виховного впливу на вартостях етнокультури, зокрема системи цінностей народної естетики.

Висновок. Завдання художньо-естетичного виховання особистості на сучасному етапі буде у великій мірі залежати від використання вчителями і вихователями у цьому процесі нових технологій навчання і виховання, від їх правильного добору і доречного впровадження у навчально-виховний процес. Тому технології естетичного виховання повинні бути, насамперед, спрямовані на свідомий, суспільно організований процес формування в особистості естетичного ставлення до дійсності й мистецтва.

Використання технологій естетичного виховання сприяли б цілеспрямованому формуванню творчої активної особистості. Лише необхідна педагогічна майстерність вчителя для ненав'язливого втілення технологій естетичного виховання у навчально-виховний процес навчального закладу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Естетичне виховання дітей та молоді: теорія, практика, перспективи розвитку: збірник наукових праць / за ред. О. А. Дубасенюк, Н. Г. Сидорчук. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – 560 с.
2. Зязюн І.А. Естетичні регулятиви педагогічної майстерності // Естетичне виховання дітей та молоді: теорія, практика, перспективи розвитку: збірник наукових праць / за ред. О. А. Дубасенюк, Н. Г. Сидорчук. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – С. 14 – 22.
3. Ільїн В. В. Національно-духовне в контексті раціонально-глобального // Людина і культура. – К.: Парапан, 2003.
4. Методологія соціально-економічного пізнання Арутюнов В. Х., Мішин В. М., Свінціцький В. М. Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2005. — 353 с.
5. Отич О.М. Сутність та складові художньо-естетичної культури особистості // Естетичне виховання дітей та молоді: теорія, практика, перспективи розвитку: збірник наукових праць / за ред. О. А. Дубасенюк, Н. Г. Сидорчук. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – С.44 – 51.
6. Семчук С. Морально-духовне становлення особистості в контексті впливу комп'ютерних технологій // Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Сер : Педагогіка. - 2014. - № 1. – С. 221- 225.

Дуда В.

Науковий керівник – доц. Дячок О. М.

ПЕЙЗАЖНИЙ ЖИВОПИС У ТВОРЧОСТІ СУЧАСНИХ ХУДОЖНИКІВ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ

Анотація. У праці обґрунтовано проблематику, різновидність та стан пейзажного жанру живопису на території Тернопільщини. Визначено основні напрямки дослідження, що потребують нагального розгляду та систематизації. Досліджено творчість художників–пейзажистів міста Тернополя та його районів.

Ключові слова: пейзаж, художні техніки, художники Тернопільщини.

Пейзаж у творчості художників Тернопільщини є обширною темою для роздумів, а отже актуальною для розгляду, та поглиблення знань. Саме незліченність майстрів, що працюють в різних техніках зображення природи що оточує нас, провокує дізнатись більше про особливості кожного художника, його майстерність, та описати який вклад у мистецтво зробив кожен з них.

Метою статті є – ознайомлення якомога більшої кількості людей із сучасними пейзажистами Тернопільщини, для збагачення інформації про їх вклад у розвиток і становлення пейзажного жанру України.

Для досягнення поставленої мети слід вирішити наступні завдання:

- Описати твори митців, які зображували природу Тернопільщини;
- Показати етапи розвитку їх творчості та стилеві напрямки.

Однією з основних задач нашого суспільства та сучасної освіти є формування культури особистості. Актуальність цього завдання пов'язана з переглядом системи життєвих і художньо-естетичних цінностей. Формування культури підрастаючого покоління неможливо без звернення до художніх цінностей, накопичених суспільством у процесі свого існування. Таким чином очевидна потреба вивчення основ історії мистецтв [1, 53-55].

А почнемо опис із провідного живописця Тернополя Михайла Піпана який є представником одеської школи мистецтва. Його можна назвати місцевим Ван Гогом. На його творах можна зустріти відомі кожному Тернополянину краєвиди, міські та паркові ландшафти, а вільний і сміливий мазок надає роботі домашнього спокою [2].

Представницею сучасного пейзажного живопису є Оксана Дорош, її твори наповнені глибоким внутрішнім осмисленням, прагненням створити довершений образ, асоційований із реальністю. Оксана Дорош любить робити акцент на тильних якостях полотна, мотузок, які використовує у своїй роботі художниця, зближує її творчі пошуки з мистецькими експериментами представників інформальної течії в живописі ХХ ст.

Оксана Дорош на полотнах зображує різноманітні пам'ятки Тернополя: собори, цивільні будинки, дороги і спокійні парки, а експресивна манера додає загадковості і життєвості її творам. Графічні ефекти створюються за рахунок гри складок полотна, фактурності поверхні. Інколи у своїй роботі майстриня розширює межі площини полотна, надаючи творам об'ємних просторових якостей. Такий ефект досягається шляхом кріплення полотна до підрамника за допомогою мотузок [4, 190].

Видатним графіком і живописцем Тернополя є Євген Удін. До Тернополя із Чернівців він переїхав у 60-их роках. З того часу на його роботах оселилося наше місто [4].

Виразним об'єктом нашого міста є став. Тож не дивно, що він часто зображується на роботах майстра. А крім того, на малюнках Євгена Удіна — околиці міста. Він зображав дальній пляж, Кутківці з будиночками під солом'яними дахами. Художника цікавили стара архітектура — неодноразово малював сакральні споруди Тернополя, на його роботах залишилися вже знищені будиночки середмістя. Часто художник зображає те, попри що інші пройдуть та не помітять.

Він став одним з тих, хто на власні очі бачив як Тернопіль відновлювався після другої світової війни. Активно зображав як із попелу і уламків місто стало таким, як ми його знаємо. Чорно-білі, кольорові, графічні, інколи живописні твори, які неможливо забути чи пройти повз, потрібно уважно роздивлятися кожну деталь, адже від цього залежить розуміння роботи. Євген Удін брав активну участь в розбудові міста, зокрема давав свої проекти того, як воно має виглядати і не одноразово міська рада схвально ставилася до його порад [5].

Провідним художником сучасного Тернополя є Кузів Михайло Петрович. В основі його стильової спрямованості творчості – синтез реальності в гармонійному поєднанні абстракції з філософським осмисленням сюжетів. Автор багатьох жанрових полотен, пейзажів. Часто зображає Тернопільські вулиці, та архітектурні візитки міста [6].

Михайло Кузів працює в постмодерністському напрямі, вміло поєднуючи геометричну та чисту абстракцію, елементи сюрреалізму, фігуративний живопис. Художник відтворює світ із любов'ю, на українському генетичному рівні його твори сильні, глибоко філософські, в них читається історія нашого народу. Він часто звертається на тему козаччини. Загалом художник пройшовся з пензлем багатьма історичними епохами. Його творчість є суттєвим вкладом у розвиток Тернопільського пейзажного жанру [7].

Останній у цій статті, та не останній по-важливості є Володимир Чорнобай. *Світ його картин цілком самодостатній. Він не має потреби у випадкових свідках. І, мабуть, саме тому дивитися на нього — майже диво. Такі думки виникають, коли вперше знайомишся із творчістю відомого тернопільського художника Володимира Чорнобая. У творчості цього митця є незбагненна таємниця, що відчувається у всьому: в якихось аж ніби нетутешніх картинах з їх фантастичними та звабними темами й образами, що зворушують душу та серце, котрі говорять співучим багатоголоссям, у розписних дошках, з німої деревини яких ніби вивільняються химерні обличчя, у пейзажах та портретах. Ми входимо у світ художника, як у дім. І на якийсь час перестаємо належати самим собі, бачимо речі, про які ніколи раніше не здогадувались, віддаючись на волю його фантазії. Адже тому, хто малює, дана влада змушувати предмети говорити, а нам — розуміти побачене і робити з цього висновки [8].*

Аби найбільш повно зрозуміти пейзажний жанр у виконанні Тернопільських митців, слід розглянути роботи провідних митців та напрям що вони нам задають

Висновки: провівши дослідження, та охарактеризувавши творчість художників пейзажистів Тернопільщини, можна стверджувати що, пейзажний жанр є популярним. Слід зазначити, що характерний стиль в пейзажі нашого регіону, став конкурентним у світовій спільноті. Творчість митців-пейзажистів є вагомою та має велике значення для популяризації мистецтва нашого краю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Агальянова Н. Образотворче мистецтво: стан і проблеми Вивчення // Рідна школа. - 2001. - №1. - С. 53-55.
2. Живопис Михайла Піпана [Режим доступу] <https://moemisto.ua/te/zhivopis-mihayla-pipana-7781.html>
3. Львівська Національна Академія Мистецтв. Наукова стаття [Режим доступу] www.logos.biz.ua/proj/lnam/online/lnam-190.pdf-C190.
4. Золотнюк А. Тернопіль, увічнений на роботах Євгена Удіна [Режим доступу] <http://poglyad.te.ua/ternopil-vidhuky/strongternopil-uvichnennyj-na-robotah-yevgena-udina-fotostrong.html>
5. Гаврилів Н. Євген Удін: «Важливо побачити та змалювати місто в його деталях» [Режим доступу] <http://teren.in.ua/2017/01/20/yevgen-udin-vazhlyvo-pobachyty-ta-zmalyuvaty-misto-v-yogo-detalyah-foto/>
6. Дуда І. Кузів Михайло Петрович [Режим доступу] http://esu.com.ua/search_articles.php?id=937
7. Шот М. Скульптуру й живопис поєднали на спільній виставці двоє українців із Тернопілля і США [Режим доступу] http://www.tenews.org.ua/post/view/skul_pturu_y_zhivopis_poednali_na_spil_niy_vistavci_dvoe_ukrainciv_-_iz_ternopillya_i_ssh
8. Сагаль О. Тернополянин Володимир Чорнобай: «Художник ніни може створити мистецький твір із чого завгодно» [Режим доступу] <http://nova.te.ua/statti/ternopolyanyn-volodymyr-chornobaj-hudozhnyk-nyni-mozhe-stvoryty-mystetskyj-tvir-iz-chogo-zavgodno/>